

Vetenskapsrådet

YTTRANDE

Datum
2018-09-10

Diarienummer
1.1.3-2018-06398
GD-2018-165
Ert diarienummer
2018-02020

Handläggare
Ulf Jonsell

Formas
registrator@formas.se

Yttrande om utvärdering av det svenska medlemskapet i IIASA (2018-02020)

Vetenskapsrådet har granskat rapportens förslag utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden samt de särskilda uppgifter som myndigheten har i sin roll som forskningsfinansierare och forskningspolitisk rådgivare.

Vetenskapsrådet svarar på rapporten utifrån det syfte som däri finns beskrivet för det svenska medlemskapet; ”to raise the quality of Swedish research within the IIASA core areas” (rapporten 1.1). Samtidigt som detta måste vara ett av huvudsyftena för medlemskap förefaller det ändå som relativt begränsat jämfört med IIASA:s egna beskrivna syften, där bl.a. den internationella science policy-rollen understryks.

Yttrandet följer det av Formas tillhandahållna frågeformuläret.

1. Sammanfattning av våra övergripande synpunkter på medlemskapet

IIASA är en internationell och självständig forskningsutförare för vilka en möjlig nedmontering måste ske med aktsamhet och efter grundlig analys. IIASA:s roll är att vara världsledande på systemanalys. Om IIASA inte är det och det görs troligt att IIASA inte har potentialen att i närtid nå denna roll är det rimligt att lämna medlemskapet. I annat fall bör möjligheterna att påverka IIASA i rätt riktning och samtidigt stärka dess roll i den svenska forskningsstrukturen vara fokus.

Vetenskapsrådet kan dock inte på grundval av den föreliggande utvärderingsrapporten värdera IIASA:s roll eller betydelse för svensk forskning, utan förordar en fördjupad analys och dialog med forskarsamhället.

2. Synpunkter på slutsatser och rekommendationer i utvärderingen

Vetenskapsrådet kommenterar i tur och ordning de tre motiveringarna (5.2) till rekommendationen att avsluta medlemskapet.

VETENSKAPSRÅDET
SWEDISH RESEARCH COUNCIL

Postadress/Postal address
Box 1035
SE-101 38 Stockholm
Sweden

Besöksadress/Visiting address
Västra Järnväggsgatan 3

Tel: +46-(0)8-546 44 000
Fax: +46-(0)8-546 44 180

Org. nr./Vat No
202100-5208

vetenskapsradet@vr.se
www.vr.se

Vetenskapsrådet

Motivering 1

Organisationen beskrivs som gammalmodig. Det måste först och främst ställas mot om den är hämmande för den vetenskapliga produktiviteten och möjligheten att påverka organisationens utveckling mot modernisering. Intressanta underlagsdata här vore t.ex. citeringsanalyser, hur väl man lyckas erhålla extern finansiering från respekterade finansiärer som t.ex. ERC eller hur framgångsrikt man lyckas rekrytera och hålla kvar välmeriterade forskare.

Motivering 2

Forskning ska kännetecknas av icke-exklusivitet där forskare kan samarbeta med de som är bäst lämpade och inte begränsade av nationers medlemskap i organisationer. Att denna begränsning för forskningssamarbete inte finns inom IIASA är därför naturlig och positiv. I slutändan måste det därför vara värdet av att ha tillgång till och kunna påverka forskningsmiljön som är avgörande för medlemskapet.

Utifrån medlemskapets syfte som återgetts ovan, bestäms värdet främst av den inomvetenskapliga spridningen och användningen av IIASA:s forskning och hur den inverkar på svensk forskning. Rapportens analyser, främst grundande på antal artiklar och besök av svenskar, utgör inte ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma värdet.

Motivering 3

Att ställa avgiften för medlemskapet mot alternativa insatser för att nå önskad effekt för svensk forskning inom IIASA:s forskningsområden är relevant för bedömningen av medlemskapet. Sådana alternativa satsningar bör konsulteras med relevanta delar av forskarsamhället innan ett avgörande om medlemskapet görs.

3. Ytterligare information eller underlag som ej beaktats i utvärderingen

En utsökning av artiklar publicerade av författare på IIASA 2010-2015 i Web of Science indikerar en klar överrepresentation av "highly cited papers"¹ vilket ytterligare stärker synpunkten att en djupare analys av IIASA:s vetenskapliga produktion behövs. Den bör genom bl.a. medförfattarskap och ämnesområden inkludera kopplingen till och betydelsen för svensk forskning.

Vi noterar att en rekommendation om mer genomgripande analyser av verksamheten återfinns i den utvärdering IIASA själva lät göra 2017, vilket signalerar att det bör kunna finnas förutsättningar att verka för att IIASA i närtid genomför den typ analyser vi här saknar.

---

¹ <http://ipscience-help.thomsonreuters.com/inCites2Live/indicatorsGroup/aboutHandbook/usingCitationIndicatorsWisely/highlyCitedPapers.html>

Vetenskapsrådet

3) Förslag avseende Sveriges fortsatta engagemang i IIASA

Avgörandet om medlemskapet bör avvakta den djupare analysen och därefter konsulteras relevanta delar av forskarsamhället samtidigt med planer för ev. alternativa satsningar inom området.

Yttrandet har beslutats av generaldirektör Sven Stafström i närvaro av rådsdirektören Ann Fust, chefsjuristen Anna Hörnlund och samordnaren Ulf Jonsell, föredragande. I slutliga handläggningen har Berit Brokking Balfors, ledamot av Vetenskapsrådets kommitté för utvecklingsforskning, och Stefan Törnqvist, ansvarig för internationella kansliet, deltagit.

Sven Stafström
Generaldirektör

Ulf Jonsell
Samordnare